

דף כא ב', כב א'

Steven Gordon, Jay Goldberg, Aaron
Abrambson

יאוּשׁ שֶׁלֹּא מִדַּעַת

- אַבִּי אָמַר לֹא הוּא יֹאשׁ
- וְרַבָּא אָמַר הוּא יֹאשׁ

הַמִּקְרָה שֶׁלֵּנוּ מִדְּבַר כְּשֶׁהִבְעַל לֹא יָדַע שֶׁהַחֶפֶץ נֶאֱבַד
רַבָּא אָמַר שֶׁבַּמִּקְרָה הַזֶּה הַדִּין הֵיאֵה הִבְעַל מִיֹּאשׁ
אַבִּי אָמַר שֶׁבַּמִּקְרָה הַזֶּה הַדִּין הֵיאֵה הִבְעַל לֹא מִיֹּאשׁ

כלל

בדבר שיש בו סימן כולי עלמא לא פליגי דלא הוי יאוש. ואף על גב דשמעיניה דמיאש, לסוף לא הוי יאוש, דכי אתא לידיה באיסורא הוא דאתא לידיה, דלכי ידע דנפל מיניה לא מיאש, מימר אמר: סימנא

אית לי בגויה יהבנא סימנא ושקילנא ליה.

אין מחלוקת על דבר שיש בו סימן, במקרה שהבעל לא יודע שאיבד הדבר, רבא ואביי אומרים שזה לא יאוש. אפילו שהמוצא שומע הבעל מיאש אחרי שזה בידו, זה לא יאוש כי כאשר שהדבר בא לידי המוציא הדבר היה אסור, כי בדרך כלל הבעל לא מיאש כי הוא יודע שיש לו סימן בשביל להוכיח שהדבר שלו או אדם יראה הסימן ויחזיר את זה בחזרה.

עוד מקרה

**בזוטו של ים ובשלוליתו של נהר, אע"ג דאית ביה סימן,
רחמנא שרייה, כדבעינן למימר לקמן.**

במקרה של "זוטו של ים" (כאשר דבר נופל לים והמים לוקח את זה למקום אחר) "ושלוליתו של נהר" (כאשר יש מבול בנהר והמים לוקח את זה למקום אחר) התורה אומרת שאפילו יש סימן על הדבר, זה יהיה ברשות של המוציא. כמו שאנחנו נראה במה שנכתב בהמשך הגמרא.

כלל

כי פליגי?

בדבר שאין בו סימן.

המחלוקת שלנו היא בדבר שאין בו סימן (שהבעל לא יודע שאיבד הדבר)

סברה

אביי אמר לא הוי יאוש, דהא לא ידע דנפל מיניה. רבא אמר הוי יאוש, דלכי ידע דנפל מיניה מיאש, מימר אמר סימנא לית לי בגויה מהשתא

הוא דמיאש

אביי אומר שזה לא יאוש כי הבעל לא ידע שהחפץ נאבד. רבא אומר שזה כן יאוש כי כאשר הבעל ידע שהחפץ נאבד הוא מיאש כי אין לא סימן להוכיח שהדבר זה שלו.

משנה

תא שמע פירות מפוזרין.

הא לא ידע דנפל מיניה?

הא אמר רב עוקבא בר חמא, הכא במכנשתא דביזרי
עסקינן, דאבידה מדעת היא.

בא נלמד המקרה של פירות מפוזרים. הבעל לא יודע
שהם נפלו ממנו? רב עוקבא בר חמא אומר
שהמקרה הזה היה במכנשתא דביזרי ואז האבידה
היה מדעת.

המשנה

ת"ש מעות מפוזרות הרי אלו שלו.

אמאי הא לא ידע דנפל מיניה?

**התם נמי כדרבי *יצחק דאמר אדם עשוי למשמש
בכיסו בכל שעה ושעה, הכא נמי אדם עשוי למשמש
בכיסו בכל שעה ושעה.**

**בא נלמד המקרה של מעות מפוזרים, הם הרשות של
המוציא. למה, הבעל לא יודע שהם נפלו ממנו?
הולכים כמו רבי יצחק, שהוא אומר שאדם כל
הזמן בודק בכיס שלו, ואז בעל המעות יודע מיד
שהוא אבד את המעות שלו.**

המשנה

ת"ש עיגולי דבילה וככרות של נחתום הרי אלו שלו.

אמאי והא לא ידע דנפל מיניה?

התם נמי [א] אגב דיקירי מידע ידע בהו.

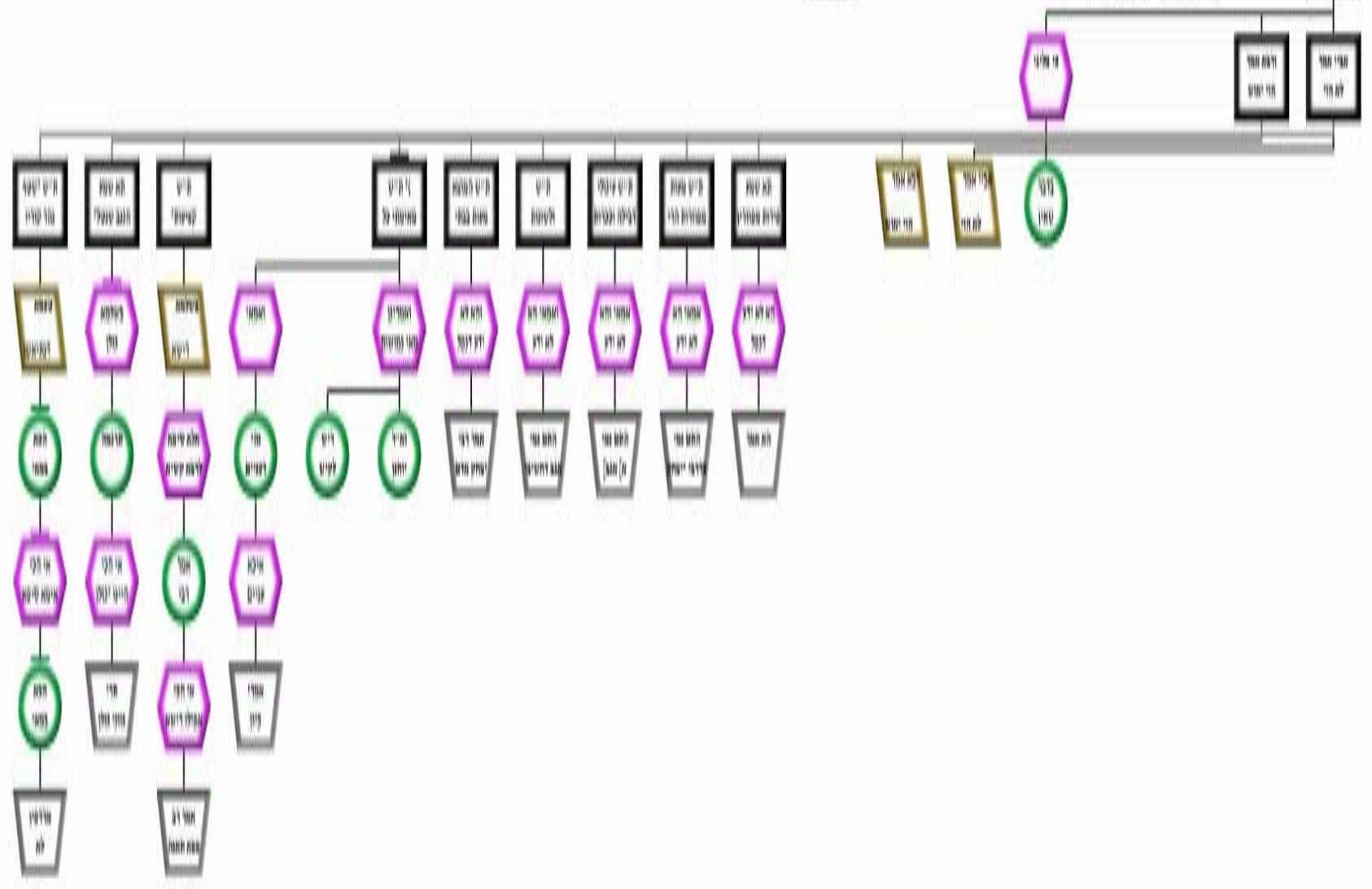
בא נלמד המקרה של עגולים של תאנים וככרות של לחם, הם הרשות של המוציא. למה, הבעל לא יודע שהם נפלו ממנו? הטעם היא שדברים האלו הם כבדים ואז הבעל יודע שהם נפלו.

מסמך מס' 1000/1000

מסמך מס' 1000/1000

מסמך מס' 1000/1000

מסמך מס' 1000/1000

המשנה

ת"ש ולשונות של ארגמן הרי אלו שלו.

במקרה שאיש מוצא שונות של ארגמן, המוצא יכול להחזיק את הארגמן.

שאלה

ואמאי, הא לא ידע דנפל מיניה?

נחשב שהמקרה הולך לפי רבא, בגלל שהאיש לא ידע שהארגמן נפל, אז זה יאוש שלא מדעת.

תשובה

**התם נמי אגב דחשיבי משמושי ממשמש בהו
וכדריבי יצחק.**

אבל המקרה זה לא יאוש שלא מדעת בגלל האיש
ימשש בארגמן, כמו שרבי יצחק אמר במקרה של
המעות.

ברייתא

**ת"ש המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי
מדרשות ובכל מקום שהרבים מצויין שם, הרי
אלו שלו מפני שהבעלים מתיאשין מהן.**

המקרה זה שאיש מצא מעות במקום שיש הרבה
אנשים. הדין הוא שהוא יכול להחזיק אותם בגלל
שהבעלים מתיאשים עליהם.

שאלה

והא לא ידע דנפל מיניה?

האם זה מקרה שהבעל לא יודע שהמעות נפלו? כי אז זה הולך לפי רבא, כי זה יהיה יאוש שלא מדעת.

תשובה

**אמר רבי יצחק אדם עשוי למשמש
בכיסו בכל שעה.**

אבל זה לא יאוש שלא מדעת, בגלל האיש ימשש
בכסף בכל שעה.

משנה אחר

ת"ש מאימתי כל אדם מותרים בלקט?

במקרה של לקט, מתי כל אדם יכול לקחת מן
הלקט?

המשך המשנה/שאלה

משילכו בה הנמושות.

כל אדם יכול לקחת מן הלקט כאשר הזבלים הולכים
בשדות.

ואמרינן מאי נמושות?

מי הם הזבלים?

תשובות

וא"ר יוחנן סבי דאזלי אתיגרא.

לפי רבי יוחנן הנמושות הם הזקנים שהולכים עם מטה.

ריש לקיש אמר לקוטי בתר לקוטי.

לפי ריש לקיש הנמושות הטלטול השני של עניים

שהולכים בשדה.

שאלה/תשובה

ואמאי?

למה כל איש יכול לקחת את הלקט רק אחרי
הזבלים הולכים בשדה?

נהי דעניי דהכא מיאשי.

נגיד שאחרי שהזבלים הולכים בשדה, העניי
מתיאשים...

שאלה

איכא עניים בדוכתא אחרייתא דלא
מיאשי?

אבל מה לגבי העניים שרחוקים מן העיר שלא
מתיאשים בגלל שהם לא ראו את הזבלים.

תשובה

אמרי כיון דאיכא עניים הכא הנך מעיקרא
איאוש מיאש, ואמרי עניים דהתם מלקטי
ליה.

בגלל שיש עניים במקום ההוא, העניים שבערים
אחרים מתיאשים מראש, בגלל שיחשבו שהעניים
בעיר יקחו את כל הלקט.

ברייתא

**ת"ש *קציעות בדרך ואפילו בצד שדה קציעות, וכן תאנה
הנוטה לדרך ומצא תאנים תחתיה מותרות משום גזל,
ופטורות מן המעשר. בזיתים
ובחרובים אסור.**

מקרה א. יש תאנים בדרך או בצד שדה שגודל תאנים, מותר
לקחת.

מקרה ב. מוצא תאנים מתחת עץ תאנה שנפלו על הרחוב,
מותר לקחת.

מקרה ג. בזיתים ובחרובים שנמצאו במקרים הקודמים,
אסור לקחת.

הסבר

בשלמא רישא לאביי לא קשיא, אגב
דחשיבי ממשמש בהו תאנה נמי מיידע
ידיע דנתרא.

המשנה לא מתנגד לאביי, בגלל במקרה א. הבעל בודק
בתאנים כל שעה ויודע שהם נעלמו.

וגם במקרה ב. יכול לומר שהבעל יודע שהתאנים
נופלים, ומראש מתיאש.

שאלה

אלא סיפא לרבא קשיא?

אבל המקרה האחרון מתנגד לרבא

דקתני בזיתים ובחרובים אסור!

בגלל שכתוב בזיתים ובחרובים אסור!

תשובה

**אמר רבי אבהו, שאני זית. הואיל וחזותו
מוכיח עליו, ואע"ג דנתרין זיתי מידע ידיע
דוכתא דאיניש איניש הוא.**

אמר רבי אבהו שהמקרה של הזיתים שונה, בגלל
שהמקרה של הזית מוכיח למי זה שיידך. אז הבעל לא
מתיאש עליהם, ואז הם אסורים לקחת.

אי הכי אפילו רישא נמי?

אם זה נכון, שהמראה של פרות זה סימן למי שייך, אז זה גם נכון במקרה של התאנים שנמצאים בדרך. אז למה המשנה התיר אותם?

**אמר רב פפא, תאנה עם נפילתה
נמאסת.**

רב פפא אומר שאין אדם שאוכל תאנה שנמצא על האדמה, אז הבעל מתיאש עליו אפילו שיכול להכיר אותם.

ברייתא

**תא שמע *הגנב שנטל מזה ונתן לזה, וכן גזלן
שנטל מזה ונתן לזה, וכן ירדן שנטל מזה ונתן לזה,
מה שנטל נטל, ומה שנתן נתן.**

בא ולמד : אם גנב, גזלן, או נהר לקח חפץ מאחד ונתן
את זה לשני, החפץ של השני.

קושיא/הוכחה

בשלמא גזלן וירדן דקא חזי להו ומיאש.
אלא, גנב מי קא חזי ליה דמיאש?

אין בעיה בגזלן ונהר כי רואים שהחפץ נאבד
והבעל מיאש. אבל במקרה של גנב, לא
יודעים שהחפץ נאבד!!!

תשובה

תרגמה רב פפא בלסטים מזוין.

רב פפא מסביר את המלה "גנב" =
לסטים מזוין.

שאלה

אי הכי היינו *גזלן?

אם כן, למה הברייתא לא נכתב רק גזלן?

תשובה

תרי גוונני גזלן.

יש שני מיני גזלן.

ברייתא

ת"ש *שטף נהר קוריו עציו ואבניו ונתנו בתוך שדה
חבירו *הרי אלו שלו מפני שנתיאשו הבעלי.

בא ולמד : אם נהר שטף את קורים עצים או אבנים,
זה של מי שמצא אותם בגלל ששמע שהבעל
מיאש.

הסבר

טעמא דנתיאשו הבעלים, הא סתמא לא.

הטעם שזה שלו היא שהבעל מיאש. אז במקרה רגיל,
זה לא שלו.

ביאור

הכא במאי עסקינן?
כשיכול להציל.

באיזו מקרה ה-הא סתמאי מדברת?
כשהבעל יכול להציל דבריו.

שאלה

**אי הכי, אימא סיפא: *אם היו הבעלים מרדפין אחריהם
חייב להחזיר.**

**אי ביכולין להציל, מאי אריא מרדפין אפילו אין מרדפין
נמי?**

אם כן, למה סוף הברייתא כתוב, אם הבעל רץ אחרי דבריו
צריך לחזור.

גם אם לא רץ אחריהם צריך לחזור כשיכול להציל דבריו?

ביאור / תשובה

הכא במאי עסקינן?

ביכולין להציל על ידי הדחק.

מרדפין לא אייאוש, אין מרדפין אייאושי מיאש.

באיזו מקרה ה-הא סתמא' מדברת?

במקרה שהבעל יכול להצילם על ידי הדחק.

אם הבעל רץ אחרי דבריו זה כמו שהוא לא מיאש אבל אם

לא רץ זה כאילו שהוא מיאש.

